

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-05-27

Ärende
TN 2021-0307

Handläggare
Yvonne Axell
08-686 18 20
yvonne.axell@sll.se

Trafiknämnden
2021-06-15, punkt 17

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelse från (V) angående rusningstid och trängsel

Ärendebeskrivning

Med anledning av rådande Coronasituation har Vänsterpartiet i en skrivelse daterad 2021-03-09 ställt frågor kopplade till rusningstid och trängsel. I detta ärende återkommer trafikförvaltningen med svar på dessa frågor.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelsen från Vänsterpartiet daterad 2021-03-09.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

Trafikförvaltningen svarar på ställda frågor enligt nedan:

1. *Har trafikförvaltningen analyserat de ändrade resmönstren i olika delar av trafiksystemet?*

Trafikförvaltningen har med anledning av pandemin regelbundet följt upp och analyserat aktuellt trängsälläge i kollektivtrafiken samt förändringar i

resandemönster inom hela kollektivtrafiksystemet. Rapportering om trängsel i systemet sker genom insamling och bearbetning av data från t.ex. spärrar, fordonsmonterad utrustning för trafikmätning, förarobservationer, observationer från biljettkontrollanter och kundvärdar samt granskning av kundsynpunkter.

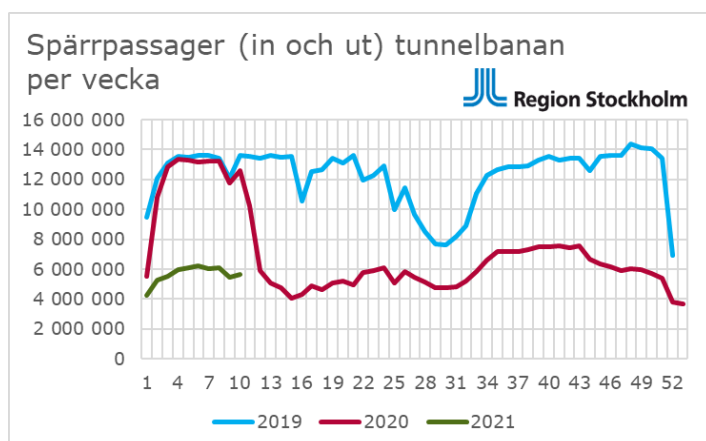
Med hjälp av nämnd data sammanställs veckovis en rapport om trängselläget i trafiken vilken används som underlag för att identifiera behov av fördjupade analyser eller åtgärder.

Inom kort planeras rapporten "Kollektivtrafiken i Stockholm under coronapandemin" att publiceras, vilken kommer att ge en överblick över hur SL:s kollektivtrafik och resvanor i Region Stockholm påverkats av spridningen av coronaviruset och de restriktioner som införts.

2. Hur ser resandeförändringarna ut i olika delar av den spårbundna kollektivtrafiken under pandemin?

2.1 Tunnelbanan

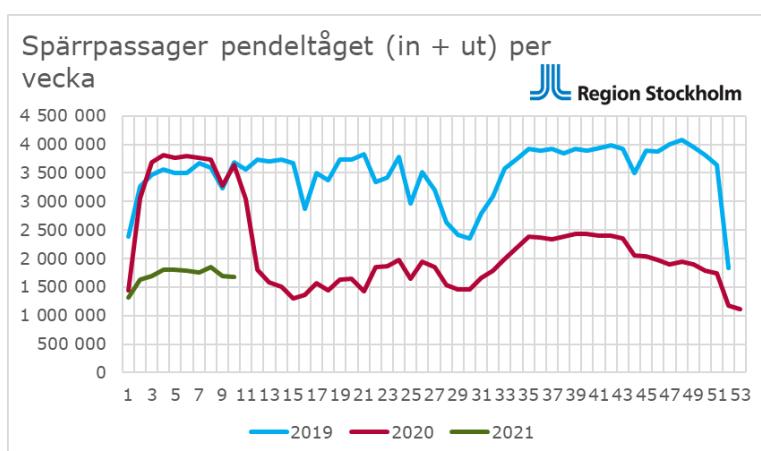
För att analysera resandeförändringar i tunnelbanenätet mäts antal passager genom spärrarna (spärrpassager). Grafen nedan visar totala antal spärrpassager i tunnelbanan per vecka där 2019, 2020 och 2021 jämförs med varandra.

2.3 Pendeltåg

Antal spärrpassager användas som mått för att följa upp resandeförändringar även inom pendeltågstrafiken.

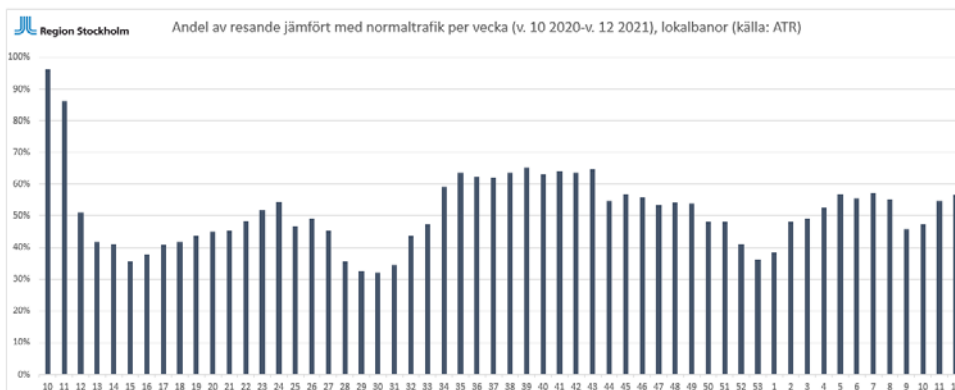
Följande graf redovisar totala antalet spärrpassager i pendeltågstrafiken per vecka där 2019, 2020 och 2021 jämförs med varandra.

Utöver möjligheten att mäta spärrpassager finns i ett antal pendeltåg tillgång till *ATR (Automatisk trafikräkning)*, vilket möjliggör automatiskt räkning av antal på- och avstigande genom sensorer i fordonens dörrar. ATR används utöver inom pendeltågstrafiken även inom buss- och lokalbanetrafiken.

2.4 Lokalbano

På lokalbanorna följs resandet upp via ATR. Följande graf redovisar resandet per vecka på lokalbanorna i procent av antal resande en normalvecka före pandemin.

3 Vilken kännedom har trafikförvaltningen om trängselsituationen på olika linjer olika tider av dygnet?

För att analysera trängsel och förändring i resandemönster sett över dygnet används i tunnelbanan och pendeltågstrafiken mätning av spärrpassager. För pendeltågstrafiken kan både spärrpassager och ATR i fordonen användas, och för lokalbanorna används ATR. ATR och motsvarande teknik används även i ett antal bussområden.

Med tillgång till ATR finns möjlighet till något mer förfinad information i och med att räkningen sker i själva fordonet, trängsel kan därmed följas upp mer exakt när och var den uppstår. Inom spårtrafik med ATR-utrustade fordon (pendeltåg och lokalbanor) samt inom busstrafiken följs trängsel upp genom s.k. färgmatriser. Matriserna redovisar medelbeläggning i form antal resenärer i andel av aktuellt fordons sittplatser, per timme och station över en period om två veckor.

Exempel på denna typ av färgmatris (exemplet redovisar Tvärbanan i riktning mot Sickla):

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-05-27

Ärende
TN 2021-0307

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

**Tvårbanan - Genomsnittlig beläggning per timme och station, vardag
vecka 11-12 (20210315-20210326)**

Mot Sickla

	SOLNA STATION	SOLNA C	SOLNA BUSI/PARK	SUNDBYBERG C	KARLSBODAVÄGEN	NORRA ULVSUNDA	JOHANNESFRED	ALVIKS STRAND	STORA ESSINGEN	GRÖNDAL	TREKANTEN	LILJEROLMEN	ÅRSTADAL	ÅRSTABERG	ÅRSTAFÄLTET	VALLA TORG	GULLMARSPLAN	MARTENSDAL	SICKLA KAJ	SICKLA UDDE	SICKLA		
05:00-06:00	5%	10%	10%	15%	15%	15%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	20%	15%	15%	20%	15%	20%	10%	15%	10%	5%	5%
06:00-07:00	15%	20%	15%	25%	30%	30%	25%	40%	40%	40%	45%	45%	50%	50%	50%	50%	55%	55%	45%	60%	50%	35%	30%
07:00-08:00	15%	20%	15%	25%	30%	30%	25%	40%	40%	40%	45%	45%	50%	50%	50%	50%	55%	55%	45%	60%	50%	35%	30%
08:00-09:00	15%	15%	15%	20%	25%	25%	25%	35%	40%	40%	40%	40%	45%	45%	50%	55%	55%	60%	50%	70%	55%	40%	35%
09:00-10:00	10%	10%	10%	15%	15%	15%	20%	20%	20%	20%	25%	25%	30%	30%	40%	40%	40%	45%	40%	55%	40%	25%	20%
10:00-11:00	10%	10%	10%	10%	15%	15%	10%	15%	15%	15%	20%	20%	20%	25%	25%	30%	30%	30%	30%	25%	35%	25%	20%
11:00-12:00	10%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	20%	20%	20%	25%	25%	30%	30%	25%	25%	25%	30%	25%	30%	25%	20%	15%
12:00-13:00	10%	15%	15%	15%	20%	20%	20%	20%	25%	25%	25%	30%	30%	35%	35%	35%	35%	35%	30%	35%	30%	25%	20%
13:00-14:00	10%	15%	15%	15%	15%	15%	20%	20%	25%	25%	25%	30%	35%	35%	30%	25%	30%	30%	25%	30%	25%	20%	15%
14:00-15:00	15%	20%	20%	20%	25%	25%	25%	30%	30%	30%	35%	35%	40%	50%	50%	40%	40%	40%	40%	30%	35%	35%	30%
15:00-16:00	20%	25%	25%	25%	30%	35%	40%	40%	45%	45%	50%	50%	50%	65%	65%	50%	50%	45%	45%	40%	45%	40%	35%
16:00-17:00	20%	25%	30%	30%	35%	35%	40%	50%	50%	55%	55%	60%	70%	70%	60%	60%	65%	65%	45%	55%	45%	40%	35%
17:00-18:00	15%	20%	25%	25%	25%	30%	35%	35%	40%	45%	45%	45%	55%	55%	50%	45%	45%	40%	35%	45%	40%	35%	25%
18:00-19:00	10%	15%	20%	20%	20%	20%	25%	25%	30%	30%	30%	30%	40%	40%	40%	40%	35%	35%	30%	30%	40%	35%	25%
19:00-20:00	15%	20%	20%	20%	20%	20%	20%	25%	25%	25%	20%	25%	35%	30%	30%	25%	25%	25%	20%	25%	25%	15%	10%
20:00-21:00	15%	25%	25%	20%	25%	25%	25%	30%	30%	30%	30%	30%	40%	40%	35%	30%	30%	25%	20%	35%	30%	25%	20%
21:00-22:00	15%	20%	20%	10%	15%	20%	20%	20%	25%	25%	25%	25%	25%	25%	30%	25%	25%	25%	25%	25%	30%	25%	20%
22:00-23:00	10%	10%	10%	10%	10%	10%	20%	25%	15%	20%	20%	20%	20%	20%	10%	10%	10%	10%	10%	15%	15%	10%	5%
23:00-24:00	5%	5%	5%	5%	5%	5%	10%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	20%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	10%	5%

Ljusgrönt = <25% av sittplatserna = Det går att röra sig obehindrat
 Grönt = 25-50% av sittplatserna = Det går att hålla avstånd
 Gult = 50-75% av sittplatserna = Det är svårt att hålla avstånd
 Rött = >75% av sittplatserna = Det går ej att hålla avstånd

 Region Stockholm

4 Kommer trafikförvaltningen att beställa tätare trafik för trängseldrabbade linjer?

Trängselsituationen bevakas gemensamt med trafikutövarna noggrant för alla trafikslag med fokus på områden, linjer, knutpunkter och tider där hög beläggning förekommer för att, givet tillgängliga resurser, löpande justera trafikutbudet så att förekomsten av trängseln minimeras.

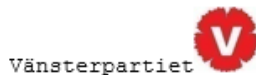
Inom busstrafiken kördes under 2020 cirka 50 000 extra avgångar utöver det ordinarie trafikutbudet. Utöver detta har även förstärkningar i spårtrafiken skett genom att i större utsträckning köra fullängdståg.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef trafikavdelningen

Trafikförvaltningen
TrafikavdelningenTJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-05-27Ärende
TN 2021-0307Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)SKRIVELSE
2021-03-09

Trafiknämnden

Angående rusningstid och trängsel

Trängsel i kollektivtrafiken har diskuterats flitigt under coronapandemin. Beläggning, som under vanliga förhållanden är normal, är trängsel under pandemin när resenärerna ska hålla avstånd till sina medmänniskor.

Allmänt sett har resandet gått ner under pandemin, men enligt de genomgångar vi har fått ta del av har denna nedgång varit ojämnt fördelad i olika delar av trafiksystemet. I linjer med utpräglade arbetarområden och längre ut i systemet har nedgången inte alls varit lika drastisk som i medelklassområden. Det beror på att endast 10 % av personer i LO-yrken har möjlighet att arbeta hemma och undvika resa, medan många kontorsjobb kan skötas hemifrån. Även tiden då man börjar sin arbetsdag varierar mellan olika yrkesgrupper: i LO-yrken har man mer skiftarbete och arbetsdagen börjar 1-3 timmar tidigare än i medelklassyrken. Därför ser behovet av kollektivtrafik olika ut i olika delar av regionen.

Vi har fått ta del av observationer att till exempel linje 13 från Norsborg och Alby mot Stockholms innerstad är trängseldrabbad under tidiga morgontimmar då det är 15- och 10-minutersrafik och många som bor längs linjen är på väg till jobbet. Vi har uppfattat att man inom busstrafiken har satt in extra avgångar på de trängseldrabbade linjerna, medan spårtrafiken har körts i huvudsak enligt den gällande tidtabellen.

Med hänvisning till ovanstående vill vi ha svar på följande frågor:

1. Har trafikförvaltningen analyserat de ändrade resmönstren i olika delar av trafiksystemet?
2. Hur ser resandeförändringarna ut i olika delar av den spårbundna kollektivtrafiken under pandemin?
3. Vilken kännedom har trafikförvaltningen om trängselsituationen på olika linjer olika tider av dygnet?
4. Kommer trafikförvaltningen att beställa tätare trafik för trängseldrabbade linjer? |